

OBSAH

Dějiny Slezska z pohledu české historiografie (<i>Zdeněk Jirásek</i>)	5
Úvod (<i>Martin Čapský</i>)	11
SLEZSKO V PRAVĚKU (<i>Vratislav Janák</i>)	17
Období lovecko-sběračské (paleolit až mezolit)	19
Před nástupem moderního člověka (starý a střední paleolit)	20
Kulminace lovecko-sběračské epochy spjaté s člověkem současného typu (mladý a pozdní paleolit)	24
Závěr lovecko-sběračské epochy (mezolit)	28
Nejstarší zemědělci	31
Eneolit: přechod k užívání barevných kovů	37
<i>Nástup eneolitu</i>	39
<i>Období destabilizace osídlení v mladší části eneolitu</i>	47
Příchod doby bronzové	52
Kulminace bronzové metalurgie	60
Počátky metalurgie železa	67
Předřímská doba železná	74
<i>Pomořská kultura</i>	74
<i>Laténská civilizace</i>	75
<i>Púchovská kultura</i>	81
Doba římská a počátek epochy stěhování národů	82
Převorská kultura	83
 SLEZSKO V ČASECH RANÉHO STŘEDOVĚKU	
(<i>Robert Antonín, Pavel Kouřil, Dalibor Prix</i>)	95
Od příchodu Slovanů ke kmenovému zřízení	97
Slezské kmeny a jejich hrady	102
Mezi Přemyslovci, Piastovci a císařem	115
<i>10. století ve slezských dějinách</i>	115
<i>Ve vírech krize a obnovy</i>	120
<i>Neklidný počátek 12. století</i>	128
Slezská raně středověká společnost	129
<i>Úsvit křesťanské epochy očima archeologie</i>	129
<i>Vznik a vývoj kastelánské soustavy aneb Od hradu k městu</i>	132
Počátky proměny Slezska ve druhé polovině 12. století	136
<i>Vláda Vladislava II. Vyhnance</i>	136

<i>Návrat Vyhnančových symů a zakořenění „slezských“ Piastovců</i>	139
<i>Slezští Piastovci v časech souboje o seniorát</i>	142
<i>Počátky „zlepšování země“</i>	144
<i>Slezská církev ve druhé polovině 12. století</i>	148
<i>Slezsko ve světle architektonické a umělecké tvorby</i>	151

SLEZSKÝ A OPOLSKÝ REGION VE 13. STOLETÍ A PRVNÍCH DESETILETÍCH 14. VĚKU

<i>(Robert Antonín, Dalibor Prix)</i>	165
Do mongolského vpádu	167
<i>Jindřich I. Bradatý – počátky a perspektivy</i>	167
<i>Vláda Jindřicha Bradatého od krvavé lázně v Gąsawie</i>	172
<i>Jindřich II. Pobožný: krátká vláda nadějného panovníka</i>	175
<i>Čeští králové a Slezsko</i>	177
<i>Slezská společnost v první polovině 13. století: kolonizace a města</i>	179
<i>Slezská církev na cestě za velkou imunitou</i>	185
<i>Odras proměny společnosti v architektuře a umělecké tvorbě</i>	187
Společenský a hospodářský vývoj v českém Slezsku v první polovině 13. století	203
<i>Panovník – správce a hospodář</i>	203
<i>Počátky měst v českém Slezsku</i>	205
<i>Církev a zlepšování země</i>	206
(Dolní) Slezsko a Opolsko po bitvě u Lehnice do počátku 14. století	208
<i>Rozpad panství Jindřicha Pobožného</i>	208
<i>Dědictví Jindřicha II. ve světle uměleckých památek a architektury</i>	210
<i>Slezská knížectví ve druhé polovině 13. století a na počátku 14. věku</i>	220
<i>Vratislavsko po smrti Jindřicha IV. Proba</i>	223
<i>Svidnicko-Javorsko</i>	225
<i>Opolsko</i>	225
<i>Hlohovsko</i>	225
Společenský a hospodářský vývoj Slezska ve druhé polovině 13. a první třetině 14. století	227
<i>Slezská společnost a německá kolonizace</i>	227
<i>Městské lokace a vikpildy</i>	230
<i>Slezská církev v souboji se světskou mocí</i>	233
Cesta slezského Poodří mezi země přemyslovského regna od poloviny 13. do první třetiny 14. století	237
<i>Od Lehnice k Moravskému poli</i>	237
<i>Opavsko ve druhé polovině 13. a na počátku 14. století</i>	244
<i>V tenatech politiky krále Václava II.</i>	247
„Ad coronam et mensam“	254
<i>Král Jan, slezští Piastovci a Polsko před rokem 1320</i>	254
<i>Český král lenním pánem části slezských knížat</i>	255
<i>Lenní přísahy dolnoslezských vévodů v roce 1329</i>	257
<i>Jablkem sváru mezi Lucemburky a Polskem</i>	259

SLEZSKO V POZDNÍM STŘEDOVĚKU (DO ROKU 1490)

(Martin Čapský, Dalibor Prix)	261
Prolog	263
Nastolení české královské moci	266
<i>Slezská knížectví v jednáních mezi českým a polským králem</i>	266
<i>Převzetí vratislavského knížectví a ustavení lucemburské správy</i>	272
<i>Vratislav a Jan Lucemburský</i>	276
<i>Spor s biskupem Nankerem a úprava postavení niskeho knížectví</i>	278
<i>Lucemburský pokus o přičlenění vratislavské diecéze</i>	283
<i>Lucemburská politika vůči knížatům</i>	284
<i>Postavení svídnického knížectví</i>	289
<i>Namyslovský mír</i>	291
<i>Vytvoření soustátí zemí Koruny české</i>	297
Upevnění české královské moci	299
<i>Svídnické a javorské knížectví na cestě k bezprostřední podřízenosti</i>	
<i>České koruny</i>	299
<i>Lucemburské vztahy s Polskem v šedesátých letech</i>	303
<i>Posilování hospodářské dominance Vratislavi</i>	305
<i>Proměny centrální moci v Poodří na počátku vlády Václava IV.</i>	312
Lenní knížectví v období vrcholného středověku	315
<i>Minsterberské knížectví do roku 1428</i>	315
<i>Proměny březského a lehnického knížectví do konce vlády Lucemburků</i> .	317
<i>Vývoj hlohovského knížectví do konce vlády Lucemburků</i>	322
<i>Proměny olešnického knížectví</i>	325
<i>Opolské knížectví</i>	328
<i>Proměny hranic bytomského knížectví</i>	331
<i>Osvětimské a těšínské knížectví</i>	332
<i>Vývoj opavského vévodství a ratibořského knížectví</i>	335
Slezsko knížecí a královské v předvečer husitských bouří	338
<i>V proměnách střeoevropské politiky přelomu 14. a 15. století</i>	338
<i>Spolky slezských knížat a jejich partneři</i>	341
<i>Spory opolských Piastovců a posílení instituce knížecího soudu</i>	343
<i>Vratislavské povstání v roce 1418 jako příznak oslabení</i>	
<i>královské autority</i>	345
Pokračující sjednocování Slezska	
v době husitských válek	347
<i>Správa korunní domény v prvních letech Zikmundova panování</i>	347
<i>Proměny knížecího spolku do konce roku 1427</i>	351
<i>Slezská knížectví za vrcholící husitské ofenzivy</i>	355
<i>Slezsko za vlády Albrechta Habsburského</i>	360
<i>Nové proudy laické zbožnosti a proměny církevní správy</i>	364
Slezská knížectví v době oslabení ústřední moci	367
<i>V časech bezvládi</i>	367
<i>Proměny slezského obchodu</i>	371
<i>Vzestup Jiřího z Poděbrad a korunovace Ladislava Pohrobka</i>	374
<i>Protižidovské pogromy v roce 1453</i>	377

<i>Posílení postavení Vratislavi za kralování Ladislava Pohrobka</i>	379
Slezská knížectví mezi dvojí královskou volbou	382
<i>Volba Jiřího z Poděbrad</i>	382
<i>Město vyvolené</i>	384
<i>Slezská politika Jiřího z Poděbrad</i>	388
<i>Vratislav komunikačním a intelektuálním centrem pozdně středověkého Slezska</i>	392
<i>Přijetí krále Matyáše Korvína</i>	396
<i>Za dvou českých králů</i>	396
<i>Vláda a správní reformy krále Matyáše Korvína</i>	398
Lenní knížectví v závěru středověku	402
<i>Kladsko a minsterberské knížectví</i>	402
<i>Břežské a lehnické knížectví</i>	405
<i>Hlohovské knížectví</i>	407
<i>Olešnické knížectví</i>	408
<i>Opolské knížectví</i>	409
<i>Opavské vévodství a ratibořské knížectví</i>	410
<i>Osvětimské a těšínské knížectví</i>	413
Pozdně středověké Slezsko prizmatem architektury a výtvarného umění	416
<i>Země měst – fragment viděný optikou stavitelství</i>	416
<i>Země klášterů a kostelů</i>	420
<i>Maliřství a sochařství</i>	424
Závěrem (Robert Antonín)	430
Poznámky	437
Rodokmeny	568
Seznam vratislavských biskupů	588
Přehled vratislavských hejtmanů	589
Srovnávací tabulka místních jmen	590
Přehled pramenů a výběr z literatury	600
Seznam zkratk	666
Zdroje vyobrazení	668
Summary	670
Rejstřík jmenný	677
Rejstřík místní	689